

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Fabian

Nazwisko: Olszewski

Miejsce urodzenia: Giełczyn pow. Łomża

Data urodzenia: 18-10-1914

Imię ojca: Dominik

Imię matki: Aleksandra

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Fabian Olszewski pseud. "Burza", "Kniaź" i "Kłos" (ur. w 1914 r. konspirator i partyzant NOW, NSZ i NZW w latach 1941-1950) figuruje w aktach operacyjnych UB z PUBP Białystok oraz WUBP i KW MO w Białymstoku z lat 1949-1954. Akta te dot. rozpracowania i likwidacji kilku struktur i zbrojnych oddziałów antykomunistycznego podziemia działających w latach 1945-1952 na terenie pow. Białystok, w tym Komendy Powiatowej NZW krypt. „Bałtyk”, której członkiem był m.in. Fabian Olszewski jako odnotowany w aktach UB "dowódca PAS [tj. Pogotowia Akcji Specjalnej NZW] przy Komendzie Powiatowej NZW krypt. >Bałtyk<". Akta te zawierają m.in. charakterystykę sprawy krypt. "Bałtyk" (historię rozpracowania przez UB Komendy Powiatowej NZW krypt. "Bałtyk"), schemat łączności i spis członków NZW na terenie pow. Białystok, meldunki i raporty kilku jednostek UB, doniesienia tajnych informatorów UB. Fabian Olszewski pseud. "Kniaź" figuruje m.in. w charakterystyce sprawy krypt. "Bałtyk" i w piśmie szefa ref. III PUBP Białystok do naczelnika Wydz. III WUBP w Białymstoku.	IPN Bi 011/19 (159/IV).	
Fabian Olszewski pseud. "Kniaź" figuruje w aktach UB z PUBP Łomża oraz WUBP w Białymstoku z roku 1947. Akta te zostały opisane jako "Książka rejestracji ujawnionych członków nielegalnych organizacji w 1947 r.". Pod numerem 273 zapisano m.in., że Fabian Olszewski pseud. "Kniaź" to "dowódca patroli batalionu III NZW", który ujawnił się "w dniu 15 IV 1947 r." w Zambrowie.	IPN Bi 045/2121 (137/1).	

Fabian Olszewski pseud. "Kniaź", "Kłos" i "Burza" występuje jako "dowódca bandy NZW" na terenie gminy Trzcianne pow. Białystok w roku 1945 i 1946 w aktach operacyjnych UB z PUBP Łomża oraz WUBP i PUBP w Białymstoku z lat 1948-1953. Sprawa ta dot. zaplanowanego rozpracowania i likwidacji zbrojnego oddziału NZW pod dowództwem ppor. Stanisława Grabowskiego pseud. "Wiarus", w tym 3-osobowej grupy partyzantów dowodzonej w roku 1950 przez Bronisława Supińskiego "Brzeziniaka", z którą współpracował Fabian Olszewski. Akta te zawierają m.in. plany operacyjne UB oraz meldunki i raporty kilku jednostek UB i MO. Fabian Olszewski pseud. "Kniaź" figuruje m.in. w raporcie naczelnika Wydz. III WUBP w Białymstoku z dn. 21.10.1950 dot. likwidacji grupy dowodzonej przez Bronisława Supińskiego i ucieczki Fabiana Olszewskiego z aresztu WUBP w Białymstoku w dniu 19.10.1950. Fabian Olszewski figuruje także w "meldunku specjalnym" ww. naczelnika białostockiego UB do Dep. III MBP z dn. 1 grudnia 1950. Ten meldunek przedstawia m.in. okoliczności zamordowania Fabiana Olszewskiego (w czasie jego snu) przez dwóch funkcjonariuszy UB (udających partyzantów NZW) w dniu 4/5 listopada 1950.

IPN Bi 011/22 t. 3-4 (161/IV).

Fabian Olszewski pseud. "Kniaź" występuje w aktach operacyjnych i śledczych UB z WUBP i PUBP w Białymstoku z lat 1950-1952. Sprawa ta dot. rozpracowania i likwidacji kilku partyzanckich oddziałów NZW działających w latach 1945-1952 na terenach powiatów Łomża, Wysokie Mazowieckie i Białystok, w tym oddziału pod dowództwem ppor. Stanisława Grabowskiego pseud. "Wiarus". Akta te zawierają m.in. plany operacyjne UB, telefonogramy, meldunki i raporty szefów kilku jednostek UB oraz protokoły przesłuchań "podejrzanych" i świadków. Fabian Olszewski pseud. "Kniaź" występuje m.in. jako "dowódca bandy" w raporcie szefa PUBP w Białymstoku z dn. 30.11.1950 (str. 108).

IPN Bi 011/23 (161/IV) t. 3.

Fabian Olszewski pseud. "Kniaź" występuje w aktach śledczych UB z PUBP Łomża oraz WUBP i PUBP w Białymstoku z lat 1949-1953. Sprawa ta dot. agenturalnego rozpracowania partyzanta NZW Czesława Czyża pseud. "Dzik" (ur. dn. 3.04.1926) i jego współpracowników z terenu kilku gmin pow. Łomża w latach 1949-1950. Fabian Olszewski pseud. "Kniaź" występuje w tych aktach m.in. jako "mieszkaniec wsi Kołodziejce" na terenie gminy Trzcianne (w roku 1949 i 1950) w zeznaniach pojmanego przez UB i przesłuchiwanego Czesława Czyża (protokół przesłuchania z dnia 9 września 1950).

IPN Bi 012/1218 (4055/II).

Fabian Olszewski pseud. "Kniaź" występuje w aktach operacyjnych UB z PUBP Łomża oraz WUBP i PUBP w Białymstoku z lat 1946-1955. Akta te zawierają materiały UB z terenu woj. białostockiego, w tym m.in. schemat łączności Komendy Okręgu NZW krypt. "Chrobry XV", agenturalne doniesienia, raport o wszczęciu rozpracowania NZW, wykaz osób zajmujących kierownicze stanowiska w Komendach Powiatowych NSZ i NZW na terenach powiatów: Białystok, Wysokie Mazowieckie, Łomża, Bielsk Podlaski, Sokółka, Grajewo i Kolno. Fabian Olszewski pseud. "Kniaź" figuruje jako "szef PAS [tj. Pogotowia Akcji Specjalnej] Komendy Powiatowej Białystok NZW krypt. >Bałtyk<" na terenie pow. Białystok w roku 1945 i 1946 oraz jako już "zabity w roku 1950" w obszernym raporcie naczelnika Wydz. III WUBP w Białymstoku do Dep. III MBP z dn. 15.09.1951 (na str. 75 ww. akt).

IPN Bi 011/13 (154/IV).

Fabian Olszewski pseud. "Kniaź", "Kłos" i "Burza" występuje w aktach KW MO w Białymstoku z lat 1973-1979 zatytułowanych "Kwestionariusze osobowe i karty na czyn przestępczy do charakterystyki nr 55". Ta charakterystyka SB dot. struktur i zbrojnych oddziałów NSZ z Komendy Powiatu Białystok krypt. "XIII/7" - walczących z komunistycznymi okupantami kraju w latach 1944-1946. W kwestionariuszu dot. ww. partyzanta NSZ i NZW zapisano między innymi, że Fabian Olszewski pseud. "Burza" to "członek NSZ od roku 1943", który "w okresie od sierpnia 1944 r. do maja 1945 na terenie gmin Trzcianne i Krypno pow. Białystok działał w nielegalnej organizacji NSZ. W maju 1945 r. został członkiem nielegalnej organizacji NZW (...) został zabity dn. 5 XI 1950 r. w czasie kombinacji operacyjnej [UB]".

IPN Bi 019/86 (2/36).

Fabian Olszewski pseud. "Kniaź", "Kłos" i "Burza" występuje w opracowaniu KW MO w Białymstoku z lat 1973-1979 zatytułowanym "Charakterystyka nr 47". To opracowanie SB dot. żołnierzy i partyzanckich oddziałów NZW podległych Komendzie Powiatu Białystok NZW krypt. "Bałtyk" - działającej w latach 1945-1948 na terenach powiatu Białystok i kilku gmin powiatów okolicznych. Odnośnie Fabiana Olszewskiego pseud. "Burza", "Kłos" i "Kniaź" zapisano m.in. (w tomie 2), że od 1946 r. do czasu amnestii w 1947 na terenie powiatu Białystok pełnił funkcję dowódcy bojówki PAS (tj. Pogotowia Akcji Specjalnej NZW). Na str. 39 zapisano, że Fabian Olszewski pseud. "Kniaź" "wraz z bojówką dokonał szereg zabójstw [funkcjonariuszy MO, UB, PPR i innych], napadów na posterunki, urzędy, patrole MO i osoby cywilne".

IPN Bi 019/87 (2/37) t. 1-2, IPN BU 0177/47.